

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglašje itd. šalju se naputnicom ili poloničnom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštara, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 247849.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu. (Via Chiozza 12)

Izlazi svakog četvrtka o pedeset.

Netiskani dopisi se ne vraćaju i nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.
Predplata za poštarnom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake, na godinu ili K 5—, odu. K. 2-50 na pol godinu.
Izvan carevine više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h, zastali 20 h, koji u Puli, toli izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari J. Krmpotić i dr.“ (Via Sissano), kamno neka se naslovljavaju više poštara i predplata.

„Puzavcem“

Odgovor mrziteljima i proganiteljima glagoljice.

Nije svrha piscu ovih redaka na dugo i široko opisati historijski razvitak glagoljice, jer su to već drugi sposobniji učinili i toliko se već o tom predmetu pisalo, da bi bilo suvišno. Zato će sasvim u kratko navesti glavne činjenice, da dokazuje kako ne pojedina mjesta, ili pojedine crkve, već Slaveni u obće a na osobit pak način hrvatski narod ima uzakonjeno pravo na porabu iste.

Moravski knez Rastislav god. 855. odbrva se franačkom kralju Ljudevitu i izvojski samostalnost svojoj kneževini, koja je obuhvaćala današnju Moravsku, Sleziju i pogranične zemlje gornje Austrije i Ugarske, kasnije se k jugo-zapadu širila do Koruške (dr. Iv. Marković u knjizi cesarizam i bizantizam I. 483). On je dobro shvaćao, da neće moći postići podpunu samostalnost dok bude pod jarmom njemačkih biskupa. Radi toga predložio je saboru Moravcima ovo pitanje na rješavanje, obrazloživši im svoje želje, a oni veselo pristaju te izaberu poslanike, koji bi išli caru bizantinskom, moleći ga, da oživotvori njihove želje. Godine 862. dođu poslanici u Carigrad moleći Mihajla: „Pošto se naši ljudi odrekli poganstva i po kršćanskom zakonu žive, ne imamo takvog učitelja, koji bi nam našim jezikom istinitu vjeru kršćansku navješćivao. Dakle dođi nam gospodaru, pošalji nam takvog muža koji će nam izpriopovijediti podpunu istinu.“ Mihajlu se to jako sviđalo i odabere Konstantina i Metoda, budući slovjenški jezik bio im materinski. Prevedši sv. pismo i druge bogoslužne najpotrebitije knjige i uzev sobom moći sv. Klimenta, pod jesen godine 863. il najdulje u proljeću 864. podjohše put Moravske, pračeni poslanstvom, darovima i listom Mihajla, gdje je Rastislavu blagovjesticke preporučivao. Putem svrtaše se u Bugarsku na dvor kneza Borisa, tad poganičina i tu se neko vrijeme zadržavao i pokrste mnogo naroda. Ostaviv Bugarsku podju u Moravsku. Netom je to pako doznao narod moravski, vrlo se obradova, osobito kad dozna da nose sobom tijelo sv. Klimenta i slovjenške knjige. Podje im u susret knez Rastislav sa velikom i svim pukom pričekašvi ih najvažnim časću i veseljem. Došav u Moravsku započehše svoje apostolsko djelovanje propovijedajući, poučavajući mladež, brineći se da uzgoje domaće narodno svećenstvo, te ih brzo naučiše jutarnju, časove, večernju, povelčernju i tajne službe t. j. sv. misu, dakako sve to po istočnom obredu.

Njemačko svećenstvo, nepoznavajući slovjenškog jezika, jezik puka, silovito, slepeo ratilo vladara, naduto, lakomo, kojim je više stalo do visokih časti i blagostanja, nego li do vjere, sa stranaka i političkih uzroka, kao pomamno ustane proti njima. Govore nam o tom povjestničari: Vidu ki nd njemački povjestničar desetog vijeka: „Niemci vojuju za slavu i veliko gospodstvo, a Slaveni samo da ga objeručke prigrlitše.

robstvu izbjegnu.“ Kozmas, česki, XII. vijek: „Niemci iz prirodjene im nadutosti i oholosti nigda nisu prestali prezirati Slavene“. Adam Bremenski: „Bez ikakve sumnje davno bi se i odveć lasno na vjeru kršćansku Slaveni obratili bili, da ne bude se tomu uzprotivila gadna lakomost njemačkih Saksonaca, kojim je više do usjeravanja poreza, nego li do obraćenja naroda“. Inadni prkos svoj podizali su i proti istim papam kad bi oni svoji glas digli za Slavene.

Njemački biskupi govorahu: „N htjeli il ne htjeli Slaveni moraju se našoj volji i oblasti podvrći“. A kako su sa Hrvatima postupali i to nam tuđita kaže: „Toliko okrutnošću Niemci sa Hrvatima postupahu, da su im istu nejaku djecu grabili i kućim bacali“. Niemci su, kaže njihov Dittmar, Slojene kao marvu po trgovišlim osobito židovim prodavali, koji su ih pak po drugim trgovištim razprodavali“.

Nije li toliko peklo, što su narod u Slovjenaskom jeziku podučavali, već što su rabili isti jezik u bogoslužju: Slovjenško bogoslužje (liturgija) bilo im je trn u oku te govorahu: „Cemu su slovjenška pismena? Ni Bog, ni Angjeli ih ne sivořiše, nit Bogu su draga, već je on zapoviedio, da budu pismena u trim jezicima, židovski, grčki i latinski, kao što je pisano u evandjelju: „i hje daska (na križu) napisana židovski, grčki i latinski“, a slovjenški ne bijaše, i zato slovjenška pismena nisu od Boga“. Te smišne njihove nazore pobije Konstantin dokazujući kako je zlo držali se tog načela, da se može Bog samo u ta tri jezika moliti, jer ako je na križu Krstovu osuda u ta tri jezika dana, onda bi ta tri jezika najsvetogrdnija bila, budući je židovski, grčki i latinski narod vikao: propni, propni, i tim jezicima izrečena je smrtna osuda, dočim je Bog dragi prištedio nevin jezik Slovjenški, da mu se njim hvale i slave uzdižu. Uz to pukne razkol med istočnom i zapadnom crkvom i tim im se pruži zgoda, da ih osumnjče pred papom Nikolom I. kao razkolnike. (Ništa manje!!) Papa, želeć o svem bit točno obaviešten, pozove ih k sebi. Pozivu se papinu pokore, te Konstantin i Metod uzev sobom moći sv. Klimenta pape, prevod bogoslužnih knjiga i nekoliko vrstnih svojih učenika, koji bi mogli primiti posvetbu biskupsku i oprostiv se sa Rastislavom i moravskim pukom, podju u Rim doljnom Panonijom (Panonija se prostirala od Raaba i istočno stajerskih Alpa tja do Dunava i Drave). Začuv Kocel knez, da prolaze njegovom zemljom, pohiti do njih te ih čini svratiti se u njegov dvor. Tu ga nauče slovjenšku knjigu i k tomu podučise u knjizi još 50 učenika. Ovom zgodom došli su g. 867. u Hrvatsku i Dalmaciju te obrate narod od poganstva na vjeru Krstovu i u vjeri ih ukriepiše; i iste Nerevtane obratiše koji se toliko opirahu kršćanskoj vjeri. (Farlat. Tom. III. pag. 66.) Ovom prilikom Hrvati i Srbi upoznaše pismo i bogoslužje slovjenško te ga objeručke prigrlitše.

Pripovieda Jagić: „Od toga časa širilo se Slovjenško bogoslužje bez prestantka po hrvatskoj državi; i opet, već tečajem ove prve dobe razprostiraše se glagoljica po Dalmaciji, po Dalmatinskim i hrvatskih otocih i po zapadnoj Istri. Iz razvoda ho istrijsanskoga doznajemo sasma vjerodostojno, da su onuda već u XII. stoljeću upotrebljavali u svih službenih spisih, koji su prostom puku namienjeni bili, hrvatski jezik u glagoljskom pismu. To isto tvrdi i stozernik Bartolini u svom djelu, o sv. Cirilu i Metodu. Kada su prvi put Ciril i Metod došli u Rim preko Hrvatske i Dalmacije, te kao pravi sljaci evandjeosko su sjeme posijali gdje su god do Slavena doprili, jer su njihov jezik poznajali, a ovo sjeme nije neplodno ostalo nebeskom domaćinu. Na povratku iz Rima u Moravsku Metod je i po drugi i po treći put prošao kroz Hrvatsku i Dalmaciju, a onda nije samo mimohode navjestio Slavanima rieč božju nego se morao i na dulje zadržati, što nam svjedoči liturgija slavenska.

Ginzler str. 68. u VI. piše: „Post hunc (Hosbaldum) interiecto aliquo tempore supervenit quidam Selavus ab Hystriae et Dalmatiae partibus nomine Methodius qui adinventit slavicas literas et slavicae celebravit divinum officium et vilesere fecit latinum, tandem fugatus a Karantanis intravit in Moraviam ibique quiescit.“

Jakov Celato piše: „Ciril i Metod svojim apostolskim trudom privedohše na vjeru i zakon Hristov Slavenske narode“. „Illicium Sacrum“. „Ovima (sv. Cirilu i Metodu, veli pisac) slavenski narod i ilirski duguju za obred papama rimskim potvrđen, da služe čin i službu božju u svom jeziku, i vele su dostojni, da ih najvećem poštovanjem časte puci u Iliriku, da ih drže poglavitim pokroviteljima cielega naroda“.

Iz Dalmacije dospješe braća u Mletke. Tu naiđohše na veliki odpor, jer se proti njima podigli biskupi, svećenici i kaludjeri govoreći: „Covječe, kazuj nam kako si ti Slovjenima izumio pismena i utiš ih, koje nije nitko drugi obreo, ni Apostoli, ni rimski papa, ni Gregorij ni Augustin nit Jerolim. Mi samo znamo za tri jezika u kojim je dostojno slaviti Boga t. j. židovski, grčki i latinski. Konstantin odgovori im: da posto svi ljudi jednaka od Boga dobroćinstva primaju i nijedan mu narod nije miliji od drugoga, već su svi pred njim jednaki, da tako može i svaki narod svojim jezikom slaviti ga, jer je pisano: „Pjevajte gospodinu sva zemlja, pjevajte gospodinu pjesan novu. Neka se sva zemlja Tebi pokloni i Tebi pjeva. Hvalite gospodina svi narodi, slavite ga sva plemena. Idite po svem svijetu i propovijedajte evanđelje svakom stvorenom. Ovim i sličnim riečima zasramivši ih, otide. U to umre papa Nikola I. (13./XI. 867.) a naslijedi ga Hadrijan II.

Začuv Hadrijan, da dolaze u Rim sv. braća i da sobom nose moći sv. Klimenta podje s pukom im u susret i primi ih častno: (Sliedi.)

Politički pregled

U Puli, dne 24. augusta 1904.

Austro-Ugarska.

Glasilu poljskoga plemstva u Galiciji bavi se obširno sa uzroci, koji potakohše ministra predsjednika na putovanje po Galiciji. Rečeni list kaže, da ministar traži u Galiciji većinu u parlamentu, koja bi mu pomogla rješiti ona važna pitanja, koja nemože da rješ sam pomoću glasovitog paragrafa 14. On da se nada dobiti Poljake za svoj program tim, što im je ustrojio poljske paralele na učiteljskoj školi u Opavi. Ali Poljaci, da se neće zadovoljiti tom mrvicom, već traže većih žrtava od vlade, pa s toga ide Koerber u Galiciju, da upozna te zahtjeve Poljaka.

Zdravica, što ju je izrekao predstojnik austrijskog generalnog štopa barun Beck povodom rođendana Njeg. Veličanstva u Beču u prisutnosti nadvojvode Lavoslava Salvatora uznemirila je madjarske oporbene krugove. U zdravicu reče general, da je Njeg. Veličanstvo sretno proživilo tešku godinu, koja je donela velike kušnje i našoj obranbenoj snazi. S ponosom — reče — i zadovoljstvom možemo da gledamo na to teško vrijeme, jer jedinstvo u kojem leži snaga i moć, hvala Bogu, ostalo je uzdržano.

Govori se o odstupu dalmatinskog namjestnika baruna Handela, koji da nije znao provesti vladinog programa u Dalmaciji. Jedna točka tog programa bijaše stalno uvođenje njemačkog jezika u uređih u saobraćaju sa višim oblastni. Sa odstupom baruna Handela dovode u savez i odstup namjestnika grofa Goessa u Trstu. O odstupu irščanskog namjestnika govori se već dugo, nu on je još uvijek namjestnikom i ostati će dok budu to htjeli visoki krugovi, koji ga štite.

Galicki zemaljski sabor sastati će se, kako i ostali zemaljski sabori, polovicom septembra, a zasjedati bi imao do konca oktobra.

Srbija.

Iz Biograda javljaju, da su istinite vijesti tamošnjih novina o preustroju sadašnjeg ministarstva. Čim se povrati ministar vanjskih posala Pašić iz Kupelji, podnieti će kralju svi ministri ostavku a kralj će bez dvojbe povjeriti Pašiću sastav novoga ministarstva. Predsjednikom imao bi postati sam Pašić.

Potreba preustroja vlade da je postala radi toga, što se novoustrojena seljačka stranka sve to više medju narodom širi. Vladi da dolaze danomice novi glasovi o tom, tako se seljaci odriču radikalnoj te pristupaju novoj seljačkoj stranci. Osim toga vlada i u samoj vladinoj stranci neko nesporazumljenje, dočim raste sve to više moć oporbe te se vlada nebi usudila stupiti pred sadašnju skupštinu s nijednim važnijim pitanjem.

Rusija.

Iz Petrograda javljaju, da su ustanovljene svečanosti za kršćenje velikog kneza priestolonasljednika Aleksija. Kumovi će biti: carica udova Marija Feodorovna, car Vilim, kralj Eduard, veliki vojvoda henseski, englezka princeza Viktorija, veliki knez Mihajlo Nikolajević i velika knjeginja Aleksandra Jozefovna.

Medju kumovima velikoga kneza priestolonasljednika biti će i danski kralj. Sa rusko-japanok ratista imademo slijedeće vijesti: Po izvještaju generala Reitzensteina izpovile su 10. o. m. j. iz Fort Artura prodvori „Carević“, „Retivanz“, „Pobjeda“, „Poltava“, „Palada“, „Askold“ i „Novik“ sa više topnjaca i torpiljarka, te sa helničkim brodom „Mongolja“, koji je nosio zastavu crvenog križa. U 9 sati jutrom došlo se do izlaza luke, a zapo-

viednik brodovlja izdao je signalima za-
povjed, da se plovi prema Vladivostoku.
Izvjestaj dalje prikazuje prvi boj, u kojem
je oštećen „Askold“. Ali brodovlja je ipak
uspjelo probiti neprijateljsku liniju, a Ja-
panci su ga počeli progoniti.

U 5 sati po podne došlo je do po-
novne bitke, u kojoj je „Carević“ nena-
dano signalizirao, da je zapovjednik bro-
dovlja predao zapovjedništvo najstarijem
zapovjedniku knezu Uhtomskom. Radi
toga, što su ruski brodovi bili obkoljeni
neprijateljskom eskadrom, odlučio je ad-
miral Reitzenstein, da prođe kroz ne-
prijateljsku bojnu liniju.

U boju, koji je trajao 20 časaka,
oštećen je „Askold“, ali i on je oštećio
neke neprijateljske krstaše, te je otvorio
vatra na japanske zastavni brod „Azama“.
„Azama“ morala se ustied toga povući te
je tako „Askold“ bio slobodan put.

U osvit dana konstatirano je, da je
„Askold“ teško oštećen, jer je bio iz-
vrgnut vatri sa 7 brodova. Usljed toga
obustavio je put u Vladivostok i zapo-
vjednik je odlučio, da odplovi u neutralnu
luku Šangaj, da popravi štetu.

Ruska brojavna agencija javlja iz
Čifua: Po izvještajima iz kineskog vrela
ponovili su Japanci dne 19. o. mj. u večer
i 20. iz jutra juriti sa Port Artur, ali su
odbiiveni sa većim gubitcima, nego što
su ih pretrpili 17. i 18. o. mj. Veli se
da su u tom juristu sudjelovali i odjeli
japanske garde. U isto vrijeme pucali su
japanski brodovi na Port Artur, ali nisu
postigli nikakvog uspjeha; štete nije
bilo ni na tvrdjavicama ni u gradu. Za-
dnjih dana obratili su Japanci cilu svoju
pažnju na Port Artur i zanemarili su
Liaojang.

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Na cesarevo da si je ribal ruki od
veselja maloselski kavaljer i nodar.
Jur. Ča je terno storil?
Fr. Aj ni, lego mu je bilo drago, da su
storili si a s k njegovi prijatelji od
komuna, ki su njega zbankali.
Jur. A ja, da je on na komune, bi to bilo
njega tokalo.
Fr. Bravo da bi, zato se i smije tujoj
sramoti.

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Brača se složila. U subotu 20. t.
mj. na večer držala je ovdajšnja socija-
listička stranka javnu skupštinu u vrtu
restauraanta „All' Arco Romano“, glede
predložjenih obćinskih izbora u Puli. Od
socialističke stranke prvi govorio je kac
izvjestitelj drug Martin a iza njega o izbo-
rima puljskim „Compagno“ barun Lazzari-
ni, koji je navlas zato došao u Pulu,
da svojim aristokratskim manirima po-
kaže drugovima razliku između sebe i njih.
Njegov govor je za nas osobito zanimiv
ondje, gdje je sa zadovoljstvom pozdravio
novu talijansku stranku u Puli — a to
je radikalna talijanska stranka, koja je
protivna kompromisu sa c. i kr. morna-
ricom. Drug bar. Lazzarini istaknu oso-
bito, što se je ipak ustrojila jedna stranka
s kojom mogu socialisti barem do neke
točke komad puta prevaliti, i što su se
našli složni i socialisti i radikalni tali-
jani proti „il comune nemico militarismo“

i — ovo je tekar ono pravo — proti za-
jedničkom neprijatelju „lo slavismo“, koji
je isto toliko mio radikalnim talijanima
kao i socialistima, — što smo mi odavna
pisali, da socialist u Puli znači isto što
i Talijan, ili ako još nisi, već će se to-
božnji internacionalci pobrinuti, da od
tebe načine prevejanoga Talijana, kao što
je i bar. Lazzarini i tutta la bella compa-
gnija crvene kravate. I has zato, što jedini
socialisti u Puli najviše odnarođuju naš
narod, osobito mladež, a za njihove kr-
vavo stečene „fichette“ koje moraju
da doprinasaју u „fond“ — koji nema
dna — za socialističke potrebe i bespo-
slene drugove, — zato smo mi uvijek bili
i bit ćemo proti ovoj i ovakvoj organi-
ziranoj četi, koja pod krinkom jednakosti,
slobode i bratstva, radi sa našim narodom
proti našem puku a za najveće neprijate-
lje toga istoga puka — kao što: pu nam
Talijani. — Iza jabuke dobačene sa strane
druga Lazzarini, uzeo je riet dr. Devescovi,
jedan od prvaka“ nove radikalne
talijanske struje. Neznamo što li je više
igralo od veselja dr. Devescovi-u, da li jezik
ili srce, jer tako milib i sladhkih riet
riedko se čuje, kojima se zahvaljivao braći
drugovima na ovakvom susretu i —
nakon što je mlada nevjesta od socija-
lista isprošena a od dr. Devescovi-a obe-
ćana — pozva svojtu na divane za su-
tradan k sebi — naime na njihovu javnu
skupštinu, koju su obdržavali u noćjelju
poslie podne u kazalistu. I tu, — nakon
što su ispucali, kao i prvu večer, dosta
bombastičkih fraza proti c. i kr. mornarici
i contro comuni nemici lo slavismo e
clericalismo, — proslavise svečano zaruke
internationalizma (samo talijanskog) sa
nationalismom (radikalno-talijanskim). —
Hoće li pak doći do pira ovog mladog
para, neznamo a i dugo ćemo čekati, jer
je mlada još premlada — no ipak u tom
očekivanju mi čestitamo sretnim zaruč-
nicima. —

6. Frank, upravitelj pošte u Puli
nepopravljiv. Na sve naše pritužbe i
i jade, koje smo više put iznesli u ovom
listu, gosp. Frank je uyiek ostao gluh,
dok god ga malko ne potrese samo rav-
nateljstvo u Trstu. Mi smo izjavili u listu,
da se nećemo nikad više njemu izravno
prituživati na njegove činovnike, jer nas
iskustvo poučilo da to ne koristi, s toga
iznašamo i ovo u javnost, a ujedno i
slavnomu c. k. poštanskom Ravnateljstvu
do znanja. Već kakvih osam dana — što
smo mi opazili. — postavio je g. upravitelj
pošte da prima preporučena pisma, jednog
mladog golobradog činovnika — vježbenika
što li, da ne možemo i ne smijemo pre-
mućati njegovu golobradu drskost.

Dne 18. tek. mj. došao je jedan od
naših da kupi 10 dopisnica hrvatskih za-
traživ je uljudno u hrvatskom jeziku. Taj
mladae snebiva se i izvalio oči, kad je čuo
hrvatske rietie te liepom niemštinom odgo-
vori da nezna hrvatski, te se hijelo preko
pol sata dok se je dobilo 10 hrvatskih
dopisnica i dok se sporazumiše dobrotom
jednog poštanskog priglednika, koga je
dečko pozvao u pomoć da mu bude tu-
mačem. Poslie upita taj dečak stranku —
a to je vrhunac drskosti — zašto ne go-
vori njemački, kad znae, na što mu
stranka odgovori, da nije dužna, jer on
kao činovnik. jest na prozorčiću postav-
ljen radi stranaka a ne stranke radi njega.
On onda bahato odgovori, da on nije
dužan znati hrvatski, dosta da znae
njemački i taljanski. Po ovom se vidi,
kako je ovaj mladić vrijedan učenik u
školi svojih učitelja, a i obećaje mnogo,
sudeć po njegovoj nadarenosti, jer „talenta“
mu neće falit, kad se bude radilo o po-
niživanju hrvatskog jezika.

Još jedna, neka sudi čitatelj, koja je
krupnija. Jednomu gospodinu ovdje do-
laze pisma sa hrvatskim naslovom, i nje-
govo zvanje biva označeno: c. k. prislus-
nik kod suda. Mudraci na ovoj pošti uvijek
napisu ispod toga naslova — klanjajte se

njihovoj velikoj učenosti — „Gerichts-
diener“. Da li je ovo od prevelike rev-
nosti za „Amtssprache“ ili je tu zloba po
sriedi neznamo, ali svakako stoji to, da
jedan c. k. državni uređ nesmie dopu-
štati, da njegovi činovnici zlorabe položaj
i mjesto na kojem se nalaze, te ako i jest
tu injorancija pojedinaca krivi da se takvu
šta događaja, stranka ipak radi te injorancije
ne može podnositi da trpi njezin
ugled i da biva vriedjana, te je sveta
dužnost poglavara jednog državnog ureda,
da odstrani injorante i postavi na takove
službe ljude sposobne, koji neće biti na
bruku i sramoti jednom c. k. uredu. —
Bude li slavno c. k. poštansko ravnatelj-
stvo potrebovalo potanjih podataka ob-
ovim dvjema slučajevima, neka se izvoli
obratiti na naše uredništvo, koje će mu
pružiti potrebite dokaze i razjašnjenja. —

Iz Barbanštine 23./8. 1904. Biti će
punih 15 godina, odkada je naša narodna
hrvatska stranka slavno pobjedila — i
oslobodila se talijanskog jarma, pod kojim
smo mnogo godina čamili u tmni i ne-
znanju. Ali hvala Bogu već je u na Bar-
banštini sinulo sunce bolje budućnosti.

Kroz ovo vrijeme, prigodom svakih
izbora, bilo za Beč, Poreč ili obćinu, —
protivnici naše vjere i našega jezika onako
ljuto i hametom potučeni — ne mogu se
nikako umiriti. Teške rane, koje su onim
prigodama zadobivali ne dadeše njim
mirno spavati. Nije se dakle čuditi, što
su nam proganjali svećenike i učitelje,
držet se one: udri po pastiru, pak će se
ovce raztrkati. Ali ljuto se prevarise u
svojim računima, jer premda raztrkase
pastire, stada ostae na okupu.

Videći pak, da to ništa ne pomaže,
onda šta će? Pokujnjeni do skrajnosti!
Učinise njekakvu molbu pa zemaljski od-
bor u Poreč, te u njoj zamolili da se gra-
diću Barban- u dade svoju posebnu admi-
nistraciju. — Zemaljski odbor je odpo-
slao tu njihovu molbu na obćinsko za-
stupstvo da ono o tom razpravlja.

Zastupstvo je u svojoj izvanrednoj
sjednici jednoglasno izreklo svoj najodluč-
niji prosvjed proti tomu — i navelo uz-
roke radi kojih se ne može dati posebnu
administraciju.

Ali zemaljski odbor uzprkos jedno-
glasnog zaključka obć. zastupstva, dozvo-
lilo je gradiću Barban- u posebnu admi-
nistraciju, proti čemu je zastupstvo učinilo
svojedobno utok — ali sve uzalud!

Napokon odredilo se je, da izbori za
to upravno vieće imadu obavljeni biti u
tri tiela. Videći protivnici da će podleći
u I. i III. tielu odlučise birati samo u
dva tiela a I. tielo utopise u drugo i tako
ostadoše dva tiela t. j. II. i III.

Dne 20. t. mj. obavili su se ti iz-
bori. Naši birači došli su svi na bira-
liste — i naši predložnici bijahu izabrani
jednoglasno: 6 zastupnika i 3 njihova
zamjenika, dok se protivnici nisu ni po-
kazali, osim jednog odpadnika. — Zivili!
I u Vas se ugledali braća širom nam
mjanke Istre, da se svuda pokaže što li
može stoga i narodna volja.

Lošinjski kotar:

Štrajk lošinjske „Signorie“. Po-
znato je, da su se talijanaši Malog Lošinja
opirali zubmi i nektima proti imenovanju
župnika veleč. g. dra. Bonifacija. Ali sav
njihov odpor nije im pomogao ništa, jer
je zakon i pravo jače od njihovih spleta-
ka. G. župnik upravlja uzorno onom župom
na zadovoljstvo ogromne većine svojih
župljana. Ali tamošnja „Signoria“ prkosi
na sve načine g. župnika. Tako su i pri-
godom posljednjeg rođendana Njeg. Velič.
zaključili, da neće ni načelnik ni njegovi
savjetnici k svećanoj službi božjoj ni sada
ni u obće dok je tamo g. župnik. Bojeći
se „pako, da bi im se moglo odozgo pri-
govoriti što nesudjeluju kod sv. mise u
lako svećanoj prigodi kao službene osobe,
pozašeo nekog talijanskog svećenika, da
im čita sv. misu za cara i kralja u drugoj

crkvi. Ali su pravili račun bez krčmara,
jer je župnik kazao svomu drugu, da je
službena i svečana sv. misa za oblasti i
za pučanstvo u župnoj crkvi — i koji
želi k sv. misi neka dodje po starom obi-
čaju u župnu crkvu. Da je bilo vidjeti
„Signoriju“ kako je skakala od jada, što
njoj nije spletku uspjela. Što će, što neće,
zaključae, da u župnu crkvu neide nitko
od obćine a g. kotarski kapetan Scarpa
da će ih već izpričati kod viših oblasti,
da nebi na njih pala sjena neloyalnosti.

I tako je doživio Mali Lošinj prvi
štrajk gospode, što će im svakako služiti
na čast i slavu. Do sada su štrajkovali
nevoljni radnici po gradovima, a sada po-
češe štrajkovati i gospoda lošinjska! Pak
da bi zašto — nego iz prkosa tako i
njihova dječica, kad njim daju mamice
premalu sladkisa.

† Nikola Orlić. Pred strašnom i
neumoljivom „smrtnom“ kosom“ pala je
žrtva! Pao je div, ljubitelj svoga naroda,
Nikola Orlić.

Dne 7. kolovoza oko sedmog sata
poletila je duša ljubljenoga Nona (ovako
ga je nazivao Creski kopač) iz ove do-
line suza k Ocu Vječnomu.

Nikola Orlić bio je pravi Hrvat, po-
štenjak od pete do glave, neustrahiv prema
jačim, milosrdan prema brižnima, sva-
komu mio, svakomu drag a istim poli-
tičnim protivnicima znao je imponirati.

Creski kopač u njemu gubi iskrena
prijatelja, a Gospodarsko Društvo odličnu
i radišnu silu. Bio je odbornik društva.
Ter akrepem je 70. prevalio, sa svim
tim, on je upro sve sile oko napredka
društva; te ako je napredovalo, i njegova
je zasluga. Po celi hožji dan poput ra-
dišne pčele i marljivoj mrava, po žegi
i kiši, uvijek je radio.

Nazad nekoliko mjeseci obavljajući
društvene poste u Dalmaciji, oholio teško;
valjanosti tamošnjih liečnika moramo za-
hvaliti, da je utekao kobnoj smrti. Oporavio
se. Ali ostala klica. Često bi se potužio,
da mu se neđa, ali sa svim tim nije na-
pustio omiljelo društvo, već je zanj žrtvo-
vao isti život. Četiri dana prije kobne
smrti, ostavio je ljubljeni prag — rano
ljuta! Legao u postelju. Mislilo se odrvatit
će! Ali ne! Njegovi dani bili su izbrojeni,
on je morao seliti se u vječnost. Njegova
duša poput biele golubice prhnula je u
okrilje Vječnoga!

Smrtni ostanci bili su prenešeni uz
obću počast. Dugačka povorka krenula.
Najprvo zastava sv. Nikole sa članovima,
zatim kler, sekularni i regularni, za njima
tri vjenca između kojih vidio se i čitao:
Gospodarsko Društvo svomu milomu članu,
za ljesom sledili su članovi društva, sa
svjećom u ruci a suzom u oku uz mnoštvo
naroda.

S' Bogom Niko, bili su zadnji uzdi-
saji na groblju. Duša ti se nazivala, laka
ti hrvatska gruda koju si ljubio tarom
ljubavi. S Bogom Niko, svrni pogled
s visokih nebasa i moli se kod Gospoda
za brižnog Creskog kopača, s Bogom!

Voloski kotar:

Opatija dne 22. augusta. Prije dva
tjedna priredilo je ovdješnje vatrogasno
društvo zabavu-ples na otvorenom, na Sla-
tini. Tu zabavu imali su prilike vidjeti i
naša braća Hrvati iz Senja i drugih nekijh
primorskih mjesta, što su baš onoga dana
bili mnogobrojno došli na parobrodu „Er-
vatska“ u Opatiju. Bio je to prvi oveći
posjet Hrvata s one strane ovdje u Opatiji.
Brača došla sa glazbom; koja je pak oda-
rala pred „Zoram“, gdje se je mnogo po-
sjetnika skupilo, dočim su drugi po Opa-
tiji razgledali i kriepili se. Već kod dolazka
bilo nas je na molo prilično, a kod odlazka
bilo je pun, krcat molo. Pozdravi sa paro-
broda i s mola upravo su grmjeli. Tako
srdačnih u Opatiji još ne bijaše. Jučer
su htjeli ovdješnji veterani prirediti na
Slatini po prilici onakovu zabavu kako su
ju onomadne priredili vatrogasci. I liepo

...da je...
...blasi i...
...i koji...
...vidjeti...
...da, što...
...o neče...
...niko...
...Scarpa...
...oblasti...
...nalosti...
...j prvi...
...služiti...
...jkovali...
...da po...
...! Pak...
...kako i...
...omice...
...om i...
...ala je...
...araroda...
...a sata...
...ovako...
...ve do...
...t, po...
...prema...
...sva-...
...poli-...
...rati...
...skrena...
...dličnu...
...ruštva...
...svim...
...predka...
...njegova...
...ut ra-...
...o žegi

...tjajući...
...teško...
...no za-...
...oravio...
...otuzio...
...je na-...
...žrtvo-...
...kobne...
...rano...
...zdravit...
...rojeni...
...njegova...
...ja je u

...eni uz...
...renula...
...ovima...
...njima...
...čitao...
...članu...
...tva, sa...
...mnostvo

...i uzdi-...
...la, laka...
...žarom...
...pogled...
...ospoda...
...m!

...ije dva...
...rogasno...
...na Sla-...
...vidjeti...
...i njekih...
...dana...
...u. Hr-...
...i oveći...
...Opatici...
...ak uda-...
...opo-...
...Opa-...
...dolazka...
...odlaska

...s paro-...
... Tako...
...Jučer...
...diti na...
...kako su...
...I liepo

Koparski kotar:

Iz Kopra pišu nam 20. o. mj. Malo pamtim o ljeta ovako toplih i suhih kao što je ovo: Sav mjesec juni, većinom i junij te malom promjenom i august, pripicalo je sunce, da se čovjek morao znojiti u najdubljem hladu. To toplo i suho vrijeme prijala je jedino našim radnicima na solanah ovdje u Kopru i okolo Pirana dočim su polja, vinogradi i šume silno trpile. Uslijed dugotrajne suše i liepih, toplih vremena proizvelo se je na naših solanah mnogo više soli nego li obično. Prošle godine neproizvedoše je primjerice ni stotinu hiljada metričkih centi, dočim je proizvedoše do sada već za 120 hiljada metr. centi ili preko 40.000 metr. centi više nego li prošle godine.

Sa proizvodnjom soli morali su radnici prestati, jer su već do sada puna skladišta, te ju nemaju više kamo smjestiti.

Ubojstvo u Santičih kod Buzeta.

Neki Ante Cerovac od Silvestra iz Krbavčići, ljubakao je nekoliko vremena sa Anicom kerkom Ivana Bužana iz Santičih, koja je bila voljna udati se za njega. Pošto je pak mladić bio maloljetan zamolio je dozvolu za ženitbu, koju tim je dobio podje do svoje mlade da joj to priobedi i utanače dan ženitbe. Ali na svoje veliko čudo dobije od nje neočekivani odgovor, da se je promislila i da se neće za nj udati. Mladić je kušao tada i viša puta poslje da ju sklone na udaju za njega ali ona osladi tvrdja u svojoj odluci. Dne 19. t. mj. podje mladi Cerovac k njoj da za posljednji put pokuša nebi li ju sklono da odustane od svoje nakane, i čuvši njezinu čvrstu volju da za njega neće poći, izvadi nož, te joj ga porine u trbuh i odmah otidje. Na njezin jauk i pomaganje priskočiše odmah ukučani, koji dozvaše odmah liečnika, ali ni on uz sve nastojanje nije mogao pomoći, jer je nesretnica iz 3 sata umrla uslijed otrovanja krvi, prouzročćenog od noža. Ubojica se je sam prijavio sudu, i kad je začuo, da je djevojka od njegova noža umrla, ostao je sasvim indiferentan i nije pokazao nikakove žalosti.

Razne primorske viesti.

Biskup Nagl na djelu! Primamo iz svećeničkih krugova:

U biskupskom tršćansko-koparskom listu „Curia Episcopalis“ od mjeseca srpnja i kolovoza str. 107. br. 75. P, čitamo: Biskup Nagl, da se ne bi njegovim mukom zakoni prekršivali crkveni i da se ukine uvedena zloporaba, što ju je pronašao prigodom svog posjeta po biskupiji, upravo je tri pitanja sv. zboru obreda u Rim, i to:

1) Da li vjernici, kako sada većinom biva (reci u hrvatskim župam) mogu dobiti papinsko odrešenje na času smrti ako im ga se podieli u njihovom jeziku?

2) Da li se može dopustiti, da poslije podizanja kod mrtvačkih sv. misa na mjesto „Blagoslovljen“ mogu se pjevati litanije za preporuku duše li lauretanske, i tako biva misa čitana. K tomu, da li u dnevnim pjevanim sv. misam poslije „Credo“, može svećenik čitati sv. misu do prelatic?

3) Da li svećenik u jeziku puka govoreć brevir kao n. pr. o Božiću, mrtvački oficij itd. ujedno s pukom li litanije svih svetih u prosne dneve mora opet izviš u latinskom jeziku?

Rim je odgovorio na 1) Negativno ili niečno, jer je papinski blagoslov strogo liturgijski čin. 2) Negativno, jer je to (abusus) zloporaba, koja se mora otkinuti. 3) Ječno (affirmative), jer se je obvezano govoriti samo u latinskim jeziku.

Biskup Nagl razjašnjuje 1) Sv. zbor obreda zahtjeva u stvarim strogo liturgičnim i u podjeljivanju sv. sakramenata latinski jezik. I u današnjim okolnostim naših biskupija papinski se blagoslov ima podieliti u latinskom jeziku, inače ne koristi vjernikom. To nek se puku protumači. 2) Kod pjevanih sv. misa dnevnim li m-

...tvačkim, nesmije se pojedine djelove ako i kratke tiho govoriti, izpustiti il čitat. 3) Biskup je dužnost svećenika izreći brevir u latinskom jeziku, jer inače ako je nadarbenik, ne ima prava na plodove nadarbine.

Na mjesto da biskup Nagl pusti stvar „statu quo“ dok se ne rieši pitanje jezika, on ne ima prešnjeg posla već da zatre pod plaštom Rima, jer sam ne ima vlasti, i one ostanke ostanaka naših prava. Dakle od sada u kut sa hrvatskim ritua-lima; papinski blagoslov, podieljivanje sakramenata mora se podjeljivati u latinskom jeziku.

Litanije — koje se pjevale u hrvatskom jeziku — za preporuku duše kroz svetu misu, od sada se ne smiju. (Bi, da bi bile latinske). Napokon da svećenikom otežča dvoje recitiranje brevira, li da ih tim, dakako mlohava, privede na recitiranje brevira u latinskom jeziku, oficij na Božić, mrtvački, litanije u prosne dneve moraju se izgovarati u latinskom jeziku; pa onda s pukom hrvatski u obhodu li crkvi. A što će na novotarije narod? Što narodno svećenstvo? Mari li zato biskup Nagl? Mari li on koliko proklinjanja, kolika zamaranjanja crkve, kršćanskih pobožnosti, sakramenata? Da, mirna mu je savjest!! Eto! Vam, vi lahkovjerni, koji mu sve do sada vjerovaste, otkriji je svoju čud; svoj pravac kojim će ići. Veliki i neumrlu papa Lav XIII. o svom trošku pod redakcijom sv. jeronimekog kanonika blagopok. Dragutina Parčića izdaje glagoljaški Misal i hrvatski Ritual (1893.). Al da, drugčije je obzorje bilo pred očima neumrlom Lavu XIII., a drugo diplomatu Naglu. Zaključujem bolnim sream: „Tužna Istro što si dočekala, da te biskupi tuđinci raznaroduju!

Proslava 25 godišnjice „Delavskega podpornega društva“ u Trstu. U najdjuju proslavilo je slovensko radničko društvo svečanim načinom 25 godišnjicu svoga obdanske. U osam sati u jutro bijaše u crkvi sv. Antuna novoga, kamo su mnogobrojni članovi sa odborom, glazbom i zastavom na čelu iz društvenih prostorijah došli, i kod koje je pjevalo „Slovensko pevsko društvo“ komade iz Koso-velove „Glagolske mise“, te iz Volaričeve slovenske mise. Pjevanje bilo je tako krasno, da je svakoga ne samo dirnulo, već i na pravu pobožnost poticalo.

Po sv. misi vratilo se je društvo istim redom natrag u svoje prostorije ali mnogobrojnije, jer se je bilo u najvećoj tršćanskoj crkvi sakupilo toliko našega naroda, da su još mnogi morali vani ostati.

Poslije podne bila je društvena zabava u krasnom i prostranom vrtu „Narodnog doma“ kod sv. Ivana. I tuj bjašu prostorije pretiesne sa silno množtvom naroda, te se moradoše mnogi odalečiti. Kod zabave sudjelovalo je spomenuto pjevačko društvo i vrlo dobra glazba, a parililo se umjetne ognje. Dočim je predsjednik podijlim govorom ocrtao značaj svčanosti. Za to prvo i najveće slovensko društvo u Trstu stekli su si velikih zasluga pokojni prvaci slovenskoga naroda u Trstu i okolici: gg. Ivan Nahergoj, Ivan Dolinar, Viktor Dolenc itd. kao njegovi utemeljitelji i prvi njegovi predsjednici. Društvo to broji preko 1600 članova, pristidilo je preko 80.000 kruna, premda je za svog obdanske podielilo podpora svojim članovima preko milijun kruna. Ono se je ovih dana preselilo u novi stan u krasnom „Narodnom Domu.“

Tako valja! Kadgod potakose riečki Hrvati pitanje o ustrojstvu hrvatskih pučkih škola na Rieci, zagudili smo im mi uvijek jednu te istu: ne zanašajte se na nikoga, zasučite rukave i osnujte si sami potrebite hrvatske pučke škole. Znamo, da io nije lağan posao, da tu treba mnogo novca, dosta truda i muke, nu bez toga ne ima uspjeha. Redovitim putem neće oni još dugoo do svojih škola, premda bi je morali imati već odavna na temelju statistike.

Ali oblasti protivne nam, bilo državne, zemaljske, ili občinske ne mare za statistiku kad ona govori za nas.

Tako je i na Rieci. Ni državna ni autonomna oblast neće da čuje za opravdane i u zakonu utemeljene molbe riečkih Hrvata. Što im je dakle preostalo. Ništa drugo nego zasučati rukave i dati se na posao. I tako učinise i u tom im prednjači ona velezasluzna i rodoljubna hrvatska omladina, koja se nadje uvijek na svom mjestu kad treba što plemenita i uzvišena poduzeti.

Iskrenim veseljem i zadovoljstvom čitamo u „N. L.“ da je ta zlatna omladina pokrenula akciju, da se stvori zaklada za hrvatske pučke škole na Rieci. Ne dvojimo nimalo, da će onako radina i požrtvovna takodjer uspjeti, a mi njoj želimo iz svega srca što brži i što sjajni uspjeh.

Riečkim Hrvatom neće biti tako teško sakupiti milodare, zabavami i podporom potrebitu zakladu, ta medju njima imade ih znatar broj, koji su stekli trudom i poštenim radom krasan imetak.

Na posao dakle mladi sokolovi, a Vi, koje je Bog nadario obilatimi sredstvi, posegnite malo dublje u zepove, ta radi se o hrvatskoj časti i o spasu hrvatstva na Rieci. Bog blagoslovio Vaš rodoljubni rad!

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču odaslalo je pred nekoliko vremena svim druženim članovima i dobročiniteljima svoj „Vjestnik“, iz kojega se razabire poslovanje društva tekom g. 1903. Društvo je imalo jednog zakladnog člana, 6 doživotnih, 3 dobročinitelja, 81 podupirajućeg, 102 redovita, 136 darovatelja i 82 razne korporacije, od kojih je pripjelo društvu K. 4185-18. — Od te svote bilo je razdijeljeno redovitih potpora 26torici djaka raznih viših škola u Beču, mužkog i ženskog spola pripadajućim svećimolikiim Hrvat zemljama, i to u 118 puta ukupnom iznosu od K 2513. — Osim toga bilo je izdano izvanrednih potpora K 491 i putnih 314-20 i to osobito pripadnicima radničkog stališa. Bilo je uloženo u Istarsku posujilnicu okruglo K 2026, tako da netakrojnivi fond koncem 1903. uložen kod istog zavoda iznašlo je oblo K 9214.

Potpisano u namjeri, da zaštedi potštarske troškove nije se zahvaljivalo svakom članu i dobročinitelju za poslata iznos, već je smatralo, da interesu druženom može se bolje odgovoriti na način, da se putem „Vjestnika“ pruži istima svestrana slika o ukupnom druženom radu. — Isto tako nije smatralo nužnim, da od slučaja do slučaja propiće u javnim novinama pristup članova i odaslane svote, budući da isti i onako bivaju uneseni u „Vjestnik“, te prema tome svaki moža da konstatuje, da li je društvo uneslo u svoje knjige njihova imena sa odnosnim svotama. — Potpisano ne može na ino a da ipak javnim putem se ne zahvali druženim dobročiniteljima, medju kojima u prvom redu onim patrioticnim novčanim zavodima, obćinama i inim korporacijama, koji su se sa ovećom svotom sjelili druženju, te polaze stalau nadu, da se isti i na buduće druženve molbe neće oglušiti, te da će njihov primjer slijediti i oni, koji do sad nijesu naše društvo pripomagali. — Izim toga neka je bratska hvala revnim i požrtvovanim sakupljačima n. gg: Angjeo Glavan, Koprivnica, Fran Gentzkov, Osiek, Mil. Lamza, Vukovar, Stjepan Kovžić, Bregi, Dane Šajtović, Josip Stano, Brod n/S; i ggjice: Jelka Veselić, Karlovac, Luiza Mioković, Gora, Zlatka Markovac, Beč.

Hrvat. prip. društvo upravlja ovim toplu molbu, na cjelokupno hrvatsko rodoljubno općinstvo, da naše društvo što jaćom potporom pripomogne, jer treba znati, da onaj dio neće mladeži, koji je ovdje prisiljen izobražavati se radi nestaišice domaćih naukovnih zavoda, osobito trpi zbog oskudice sredstava i pomanjkanja onih humanitarnih institucija s kojima su naukovni zavodi u domovini snabdjevjeni.

No ne samo učeća mladež jednog i drugog spola, nego i radništvo biva po mogućnosti i prema sredstvima od društva pripomoženo. — Ono u jednu riet djeluje svuda, gdje god se u hrvat. koloniji ovdje u Beču pojavi prijetnja nužda, te je sigurno, da ako su patriotično humanitarni zavodi u samoj domovini potrebili, tim više su potrebili u tuđem gradu, gdje se neće smiljiti tuđe srce na potrebe i nevolje naše braće. — Eto sada je vrijeme praznika, pa tako zgrade i prilike našoj akademskoj omladini, da diljem domovine pobude što živiji interes za naše društvo, i da ono bude u stanju početkom nastajuće školske godine obilatim rukom pripomoći ondje, gdje bude potreba i gdje te potpore budu zbilja vrijedni oni, kojima se bude davalo, jer jedino na taj način društvo će izvršiti svoju zadaću imajući pri tom uvijek na umu, da se te potpore daju sa strane hrvat. naroda onim, od kojih isti narod očekuje što boljih i zdravijih plodova.

Pri koncu neka je na uvažene onima abiturientima, koji kane doći u Beč na više nauke, da se društvo neće više obazirati na one, koji odnosno više nauke mogu da svrše u domovini. Svi drugi pak neka podnesu odnosno molbenice podkripljene svjedočanstvom siromaštva i uz naznaku nauka, kojima se kane posvetiti najdalje do 15. oktobra t. g. na adresu podpisanog tajnika: IX. Porzellang. Nro. 2 Princi šalju se na društvenu adresu: I. Tuchlauben Nro. 21. Za hrvatsko pripomoćno društvo u Beču podpredsjednik: Ivan Gutunić, tajnik; dr. Frane Gospodnetić.

Razni prinosi:

Dražbi sv. Cirila i Metoda za Istru izručio je zastupnik Vjekoslav Spinčić K. 132 što jha je dobio u Krapini i to dne 29. jula od Ivana Rabara ravnatelja vel. gimnazije u Osijeku K 20, od Mirka Barca trgovca u Klostru K 20, dne 4. augusta od malenoga društva K 10, dne 11. augusta od veseloga društva Knajpača K 17, dne 14. augusta K 65 kao preostatak iznosa sabranoga među Knajpači i njihovimi prijateljima za brzojave društvima „Hrvoju“ u Mostaru, „Zvonu“ u Križevcu, „Hrvatu“ u Gospiću, „Narodnoj čitalnici“ u Brežicah, prigodom njihovih svečanosti istoga ili sljedećega dana.

Tko hoće dugo živjeti

i veseliti se dobromu zdravlju, mora nastojati svoj želudac vazda u redu držati.

Svaki onaj, koji si je želudac sa teško probavljivom, prevrućom ili prehladnom hranom pokvario ili nahladio, nalazi sigurnu pomoć u **Germanovoj životnoj esenciji,**

koja se proti beztečnosti, slabosti želudca, podrigavanju, žgaravici, smučavanju, glavobolji, vrtoglavici, grčevima, teškoćom stolec, zlatnoj žili najuspješnije upotrebljuje. — Poslje obilnog jela, osobito poslje masno i teško probavljive hrane, odstranjenje ova esencija svaku bol i pribavlja volju za jelo; pri čem u velike doprinosi i okriepi tiela. Izlučuje pokvarene sokove iz tiela i čisti krv te ima prednost pred drugim sličnim sredstvima, što neškodni i nakon mnogogodišnje uporabe, jerbo sastoji iz najbiračnijih bilinskih sokova, te je ugodnog malo gorkog teka, tako da ju i najrazmnoženije osobe, gospodje i djeca rado uzimaju.

Germanova životna esencija, kao pravo pučko i kućno sredstvo neka u nijednoj kući ne manjka, jerbo često — gdje liečničke pomoći blizu nije — kao prva pomoć pomaže i od ozbiljne bolesti sačuva. — Kod kupovanja neka se naročito zahtjeva **„Germanova životna esencija“ iz ljekarna k crnom orlu u Bjelovaru,** pošto imade još sredstva sa sličnim imenom, ali nijedno nije ovom doraslo. Jedino prava jest u zelenom zamotu sa cilim tiskanim naslovom: **Ljekarna „k crnom orlu“ K. Germana u Bjelovaru (Hrvatsko),** kamo se i naruče dostavljati imadu. — Ciena bočici jest K 1-40 postom ne izpod 2 bočice. — Za pakovanje 40 para više, razaslije se uz pouzće ili unapred poslanje iznosa.

Naslov neka se točno napiše. — Naputci i prospekti badava.

Germanova esencija mogu trpećemu čovječanstvu najbolje preporučiti, pošto sam se na sebi samomu i na mnogomu župljaniku kojemu bio taj liek, osvjedočio e izvrsnom djelovanju. Edmund Medeotti, župnik u Trojstvu, (Hrvatska).

2 potrošene boce Vaše životne esencije vrlo mi dobro činiše, a toga mi pošaljite još 6 bočica. Petar Gradinač, umir. župnik Gradac, Zinzendorfsgasse.

Ovime Vam javljam, da sam mnogo vrsti sredstva upotriebio, ali nijedno nije kao Germanova esencija djelovala.

Molim, da mi ponovno pošaljete 8 bočica Germanove životne esencije, koja će svima na želucu odbijućima najbolje preporučiti. Pošto se mnogo bolje ćutim, nadam se skoromu posvemašnjemu ozdravljenju. Apollonija Haberi u Semriachu kod Peggana (Sajerska).

Neka se zahtjeva

u vlastitoj dobrobiti vazda

Prava Kathreinerova Kneippova stadna kava

samo u otmotima sa zaštitnim znakom župnik Kneipp i sa imenom Kathreiner, pa se neka brižljivo odikoni svako proučete svih masjerjednih patvorina.

Br. 3726.

Oglas natječaja.

Ualied jednoglasnog zaključka obćinskog zastupstva od 17. augusta 1904, raspisuje se ovime natječaj na mjesto **tajnika** kod ove obćine, sa godišnjom plaćom od 1600 K, eventualno i na mjesto **kanceliste**, sa godišnjom plaćom od 1000 koja će se dolićnima izplaćivati u anticipatnih mjesecnih obrocih, iz ovdašnje obćinske blagajne.

Izmedju molitelja dati će se prednost onima, koji se izkažu sa podppnom praksom u obćinskim poslovima, dolićno onima, koji u kojoj god obćini službuju.

Od molitelja traži se podpunno poznavanje hrvatskoga, kao uređovnoga, po mogućnosti talijanskoga i njemačkoga jezika. Molbe neka se podpisanome pripisaju, do 7. septembra 1904.

Obćinsko glavarstvo

Kastav, dne 18. augusta 1904.

Glavar:

Jelušić.

Po visokoj kr. zem. vladi proglašena ljekovitom vodom rudnicom čista alkaličko-muriatička

Apatovačka kisjelica

nije samo najbolje i najzdravije

stočno piće, već je i najkorisnija i najglasovitija liekovita voda.

koja je od prvih liečničkih autoriteta preporučena i djeluje neopodriljivo kod kolesti želudca, ptuća grčijana, raznih katara, astme, mjehura, kamencu, hemeroida (čistne žile), vaskulim i zrnatih jetara, žgaravice i raznih ženskih bolesti

Odlikovana sa 13 zlatnih i srebrenih kolajna

„Upraviteljstvo vrela Apatovačke kisjelice“ Zagreb, Ilica broj 17.

Dobiva se u starij i najnovijim, izgovaranim i čistim, čistim i najnovijim

Pčelno - voštene sveće

po kilog. K 4-90, u svakoj težini i duljini, iz pravoga, garantirano pčelnoga voska.

Ustorno sveće iz gori imenovanog voska, ukrađeno u reliefu sa zlatom, oštećenim cviećem itd.	kg. po K 8-	Vošćeni ovitki, bijeli i bojadisani . . .	kg. po K 4-90
Isto ukrađeno a odjeljivim cvieticama	6-	Svećice za božićno drvo u 6 bojah . . .	3-
Tamjan lagrima, najčistiji	2-40	Vošćene sveće tarče. I. anstr. sastav . . .	4-40
granis	2-20	Sveće i tarče, I. talijanski sastav . . .	2-40
Sveće za pogrebu po vrlo nizkoj cieni. — Za pravi, čist i vjaki jamčim sa 3000 kruna Gersheimovi steni (šitilji) i stakla za vjecnju inč. — Isto tako usred pilonaz (stolici) i navadni, uz vrlo niske cieni.	1-20	Vošćeno plinžo za olatre, metar	2-40

Preporučam se prečastnom svećenstvu, p. n. obćinstvu uspoznavnje,

J. KOPAČ, voščarica u Gorici.

Svoji k svojim!

Skladište pokućtva

goričke-solkanske

STOLARSKE ZADRUGE

(prije Anton Čeraigaj)

TRST

Via di Piazza vecchia 1, polak crkve Sv. Petra.

Tvornica sa strojevnim obratom.
Pokućtvo izrađuje se samo u peći izsušenim drvom.

Konkurencija izključena. — Za solidnost se jamči.

Prodaje se takodjer uz mjesečnu odplatu.

Zastupstvo u Trstu, Splitu i Aleksandriji. Ilustrovani cieni se šalju na zahtjev.

Oglas.

Podpisani časti se ovime javiti gg. poduzetnikom gradnje i slavnom obćinstvu, da ima na razpolaganje svakovrstnog saliza, skalina, bankina, kapnica (grandalji) itd., sve iz najboljeg crvenkastog i bijelkastog mramor-kamena uz sljedeće cieni:

- I. Šaliz u debljini od 8—12 cm učinjen sa češljem za postavu na mjesto po m² K 5—.
- II. Isto učinjen sa puntom po m² K 4-40.
- III. Kapnica (grandalj) za krovove po metra K 1—.
- VI. Škalini i bankini pako po pogodbi i to sve franko na postaju Pazin.

Poblize informacije koli pismene toli ustmene daje podpisani sam.

Lindar, selo Lovrinić.

Anton Lovrinić pak Josipa

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrudnih dielova jedan ili više po kruna 20. ako i nije član

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4 1/2% kamata čisto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog otkaza, iznose do 400 K uz otkaz od 8 dana, iznose do 1000 K uz otkaz od 14 dana a tako i veće iznose ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok za otkaz.

Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; v ujedju i blagdane osim julyja i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via Giulia br. 5, prizemno lievo, gdje se dobivaju poblize informacije.

Ravnateljstvo.